

Bij- en nascholingsprincipes geadviseerd door de Werkgroep E & T

(Versie 30-03-2016)

Algemene opmerkingen

De Wet op de dierproeven (Wod) bepaalt dat onder de verantwoordelijkheid van de 'functionaris competenties', "...personeelsleden bij elke fokker, leverancier en gebruiker voldoende geschoold en bekwaam zijn, en voortdurend worden opgeleid..." (zie art. 13f, lid 3, onderdeel c van de Wod).

Hoewel de overheid de mogelijkheid openhoudt hieraan bij ministeriële regeling eisen te stellen (Dierproevenbesluit art. 2, lid 3), heeft de overheid geen extra regels geformuleerd ten aanzien van het 'voortdurende opleiden' van personeel. Wel is artikel 10, lid 1 van de Wod van toepassing, waarin wordt bepaald dat in dierproeven zo min mogelijk proefdieren gebruikt moeten worden en dat proefdieren zo min mogelijk ongerief moeten ondervinden. Om hier blijvend aan te kunnen voldoen, moeten alle betrokkenen hun competenties op het juiste niveau houden.

Dit document met bij- en nascholingsprincipes is opgesteld door de Werkgroep Educatie & Training en is o.a. bedoeld als handvat voor de 'functionaris competenties', onderzoeker en leidinggevende bij het vaststellen van bij- en nascholingsbeleid en bijbehorende activiteiten voor de wetenschapper, biotechnicus, proefdierversorger en diegene die alleen dieren doodt.

Het document kan waar en wanneer nodig worden aangepast en uitgebreid op basis van ervaringen en ontwikkelingen, na akkoord van de Werkgroep Educatie & Training.

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Relevante teksten uit wet- en regelgeving:

Wod, art 10:

1. *Het is verboden een dierproef te verrichten voor een doel*
  - a. *dat, naar de algemeen kenbare, onder deskundigen heersende opvatting, ook kan worden bereikt anders dan door middel van een dierproef, of door middel van een dierproef waarbij minder dieren kunnen worden gebruikt of minder ongerief wordt berokkend dan bij de in het geding zijnde proef het geval is;*

Wod, art 13.3:

3. *De fokker, leverancier en de gebruiker beschikken ter plaatse over een of meer personen die:*
  - c. *ervoor zorgen dat personeelsleden voldoende geschoold en bekwaam zijn, voortdurend worden opgeleid en onder toezicht staan totdat zij het bewijs van de vereiste bekwaamheid hebben geleverd.*

Dierproevenbesluit 2014, art. 2:

3. *In aanvulling op het eerste lid kunnen bij ministeriële regeling bekwaamheidseisen worden gesteld en kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het verwerven, op peil houden en aantonen van de vereiste bekwaamheid.*

Hieronder zijn de principes voor bij- en nascholing weergegeven, zoals deze worden geadviseerd door de Werkgroep Educatie & Training.

Principes

1. De instelling is zelf verantwoordelijk voor de **competentie medewerkers** (deskundigheid en vaardigheid nodig voor de functie) van en daarmee ook voor **noodzakelijke bij- en nascholing**. De instelling dient de uitvoering van beleid op dit punt te beleggen bij de 'functionaris competenties' (zie art. 13f, lid 3, onderdeel c van de Wod).
2. Vooralsnog zal de overheid hier niets extra's voor regelen (d.w.z. naast de vermelde competenties van een aantal functies, plus dat "*personeelsleden voldoende geschoold en bekwaam zijn en voortdurend worden opgeleid en onder toezicht staan totdat zij het bewijs van de vereiste bekwaamheid hebben geleverd*").
3. In overleg tussen de 'functionaris competenties', de betrokkene en diens direct leidinggevende wordt de behoefte aan bij- en nascholing **individueel bepaald** (afgestemd op de kennis en/of competenties die de medewerker al heeft en welke hij nodig heeft).
4. De **eis van competentie**, en de daarmee samenhangende behoefte aan bij- en nascholing geldt in principe voor al degenen die dieren verzorgen en/of doden ('*proefdierversorger*'), experimentele handelingen uitvoeren ('*biotechnicus*') of verantwoordelijk zijn voor het opzetten van projecten en/of procedures ('*onderzoeker*').
5. Bij **bij- en nascholing** kan worden gedacht aan:
  - a. Kennis en toepassing 3Vs
  - b. Onderhouden competenties (als de dagelijkse praktijk daar onvoldoende in voorziet)
  - c. Cursussen, congressen
  - d. Bijdragen aan wetenschappelijke of andere publicaties relevant voor 3Vs (synthesis of evidence, expert werkgroepen e.d.)
  - e. Bijdrage leveren aan (3V-)onderwijs of praktijktraining
  - f. Stages doen of begeleiden

Zie ook FELASA: '*List of endorsed and recognized activities*' [voor link zie onder].

6. De **activiteiten** zijn relevant voor de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van betrokkene en anders gerelateerd aan proefdierkunde en de 3Vs.
7. Bij voorkeur worden ieder jaar bij- en nascholingsactiviteiten uitgevoerd en **per 5 jaar geëvalueerd**. Daarbij wordt gekeken naar de omvang en de aard (inhoud, relevantie) van de activiteiten en het onderhoud van ervaring door de feitelijke werkzaamheden.
8. Bij voorkeur wordt aan erkende activiteiten deelgenomen. Erkenning kan bijvoorbeeld bestaan uit een accreditatie of erkenning door een professionele vereniging of bevoegd gezag. Internationale activiteiten (congressen en andere bijeenkomsten, vormen van e-learning) zijn bij voorkeur geaccrediteerd in **internationaal verband**. Vooralsnog is er geen algemeen geaccepteerd systeem van accreditatie van deze activiteiten, m.u.v. bepaalde cursussen (veelal 'starterscursussen') geaccrediteerd door FELASA en de erkenning van veterinaire specialisten door ECLAM. Alleen de laatste voorziet in een periodieke evaluatie van individuele professionals.

9. Er is voorgesteld dat de **maximale duur** van een competentie zonder relevante bij- of nascholing en/of zonder regelmatige uitvoering 5 jaar is, waarna, indien relevant, opnieuw de voor de competentie relevante opleiding, cq. training moet worden gevolgd en beoordeeld.
10. Activiteiten en behaalde competenties worden vastgelegd in het **persoonlijk dossier**. Behaalde competenties worden bevestigd door een onafhankelijke beoordelaar.
11. De bij- en nascholingsactiviteiten worden in ieder geval **gedocumenteerd**, waarbij inzage eenvoudig mogelijk is door de persoon zelf, de direct leidinggevende en de 'functionaris competenties', dit ook ter advisering van de IvD. De NVWA kan deze documenten bij inspectie inzien.

FELASA voorstel CPD: <http://www.felasa.eu/recommendations/guidelines/guidelines-for-continuing-education-for-persons-involved-in-animal-experime/>

EU expert group voorstel CPD:

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/Endorsed_E-T.pdf (pp 15)